

बजार अवलोकन १६

माघ २०७६

मुख्य बुँदाहरु

- २०७६ माघ महिनामा प्रयाप्त उपलब्धता र समग्रमा सहज आपूर्तिको कारणले गर्दा नेपालभरका १५ मुख्य बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरुले तुलनात्मक रूपमा स्थिर रहे वा न्यून बढ्दि देखाए ।
- २०७६ माघ महिनामा समग्र स्फीतिदर ६.९ प्रतिशत रहयो भने खाद्य तथा पेय पदार्थको स्फीतिदर ९.८ प्रतिशत रहयो तथापि केहि खाद्य वस्तुहरुको स्फीतिदर सापेक्षक रूपमा उच्च रहयो : तरकारीजन्य पदार्थहरु (३८.४%), मसलाजन्य पदार्थहरु (१७.५%), दलहन तथा गेडागुडीहरु (१०.९%) र मासु तथा माछा (८.६%) ।

मूल्य

२०७६ माघ महिनामा नेपालभरका १५ मुख्य बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरु सामान्यतया स्थिर रहे वा न्यून बढ्दि देखाए (चित्र १ मा हेर्नुहोस) :

- मासिक रूपमा मोटा चामल, मुसुरोको दाल र कुखुराको मासुको मूल्यहरु क्रमशः १.२, १.१ र १०.९ प्रतिशतले बढ्दि भयो भने मासको दाल र रातो आलु को मूल्यहरु क्रमशः २.० र ९.७ प्रतिशतले घट्यो । तथापि खानेतेल र गहुको पिठोको मूल्यहरु तुलनात्मक रूपमा स्थिर रहे ।
- अधिल्लो तीन महिनाको तुलनामा प्राय खाद्यवस्तुहरुको मूल्यले, अपवाद स्वरूप मासको दाल र रातो आलुको घट्दो प्रवृत्ति (trend) बाहेक, बढ्दो प्रवृत्ति देखाए । रातो आलुको मूल्य -११.६ प्रतिशतको उच्च दरले न्यून रहयो ।
- गतवर्ष सोही समयको तुलनामा, मोटा चामलको मूल्य वाहेक, प्राय जसो मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृत्ति देखाए । रातो आलुको सूत्य ३५.० प्रतिशतको उच्च दरले बढ्दि भयो ।
- हालको मूल्य प्रवृत्तिका प्रमुख कारणहरु सहज आपूर्तिको साथै स्थिर यातायात सेवा र केहि हदसम्म मौसमी उतार चढाव हुन ।

चित्र नं. २ मा प्रस्तुत गरे अनुसार, क्षेत्रीय बजारहरुका खुद्रा मूल्यहरुले प्राय जसो राष्ट्रीय औसत प्रवृत्ति जस्तै देखाए । गत महिनाको तुलनामा, प्राय सबै बजारहरुमा प्राय जसो मूल्यहरुले, अपवाद स्वरूप गहुको पिठोको मूल्यले तराईको र हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा घट्दो प्रवृत्ति वाहेक, बढ्दो प्रवृत्ति देखायो । गतवर्ष सोही समयको तुलनामा, प्राय खाद्यवस्तुहरुको मूल्यले प्राय सबै बजारहरुमा बढ्दो प्रवृत्ति देखायो ।

कालीमाटी फलफुल तथा तरकारी बजारमा गत एक महिनामा अनुगमन गरिएका तरकारीको थोक मूल्यहरुले तुलनात्मक रूपमा उच्च मौसमी उतार चढाव देखाए (तालिका १ मा हेर्नुहोस): मासिक रूपमा सुकेको लम्सुन, तिते करेला र फर्सि मागको तुलनामा आपूर्तिको कमिले गर्दा ६ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले बढ्दि भयो भने सापेक्षिक रूपमा बाली भित्राउने समय भएकोले काउली, बन्दागोभी, गाँजर, गोलभेडा, मुला, सुकेको प्याज र पालुङ्गोको मूल्य १७ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले घट्यो ।

नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार समग्र उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (CPI) २०७६ माघ महिनामा १३२.८ भयो जुन मासिक रूपमा ०.३ प्रतिशतको बढ्दि हो । CPI वार्षिक स्फीतिदर ६.९ प्रतिशतले बढ्दि भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको CPI १२८.४ मा कायम रहयो, जुन मासिक रूपमा ०.६ प्रतिशतको न्यून हो भने र वार्षिक रूपमा ९.८ प्रतिशतको बढ्दि हो, अन्य केहि खाद्यवस्तुहरुको CPI ले वार्षिक रूपमा तुलनात्मक रूपले बढ्दो प्रवृत्ति देखाए, तरकारीजन्य पदार्थहरु (३८.४%), मसलाजन्य पदार्थहरु (१७.५%), दलहन तथा गेडागुडीहरु (१०.९%) र मासु तथा माछा (८.६%) । गैरि खाद्यवस्तु तथा सेवाहरु सम्बन्धित CPI १३६.३ भयो, जुन मासिक रूपमा ०.१ प्रतिशत र वार्षिक रूपमा ४.७ प्रतिशतको बढ्दि हो ।

आपूर्ति

संसारभर फैलिएको कोरोना भाइरस(कोभिड-१९) बाट हुनसक्ने संम्भावित जोखिम तथा संक्रमणको रोकथामको लागि पूर्व सावधानी स्वरूप बजार तथा यातायात सेवाहरुलाई आंशिक बा पूर्ण बन्द गरिएकोले आपूर्ति असहज हुने देखिन्छ । यसले सहज यातायातको सेवा लाइ न्यून गर्नुको साथै वस्तुहरुको आपूर्ति घट्दो देखिन्छ । आपूर्तिमा सहजता भएरपन बजारहरु बन्द भएकोले खाद्य तथा गैरि खाद्य वस्तुहरुको उपलब्धता नहन सक्ने देखिन्छ । यसको साथै भारतीय नाकाहरु बन्द वा सिमित नाकाहरुबाट मात्र आयात भइ रहेकोले तराई तथा मध्य पहाडका मूल्य तुला बजारहरुमा यसको प्रभाव गर्न देखिन्छ ।

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रूपमा प्रकाशित :

विश्व खाद्य कार्यक्रम – तथ्य, नीति तथा नविनता ईकाइ, नेपाल कृषि तथा पशुपूर्वकी विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, बजार विकास, अर्थिक विश्लेषण र तथाङ्क शाखा
नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/ कृषि उद्यम केन्द्र
उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्च

पूर्वानुमान

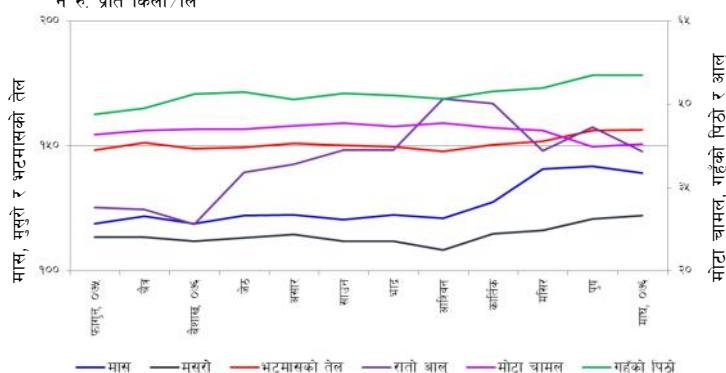
देशमा कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को हुन सक्ने संम्भावित प्रकोपको रोकथामको लागि सरकारले यातायात सेवा तथा सम्पूर्ण बजारहरु आंशिक वा पूर्ण बन्द गर्ने निर्णय गरेकोले खाद्य वस्तुहरुको प्रवृत्ति र अस्थिरता कमितमा आउने दुइ महिनामा बढने देखिन्छ । विउ रोप्ने, बढने र परिपक्वता हुने समयमा वर्षाले गर्दा यस वर्षको मूल्यरूपमा हिउदै बाली गहुको उत्पादन गत वर्षको तुलनामा बढने अनुमान गरिएको छ ।

तालिका १: मासिक रूपमा मुख्य वस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्याधिक परिवर्तन

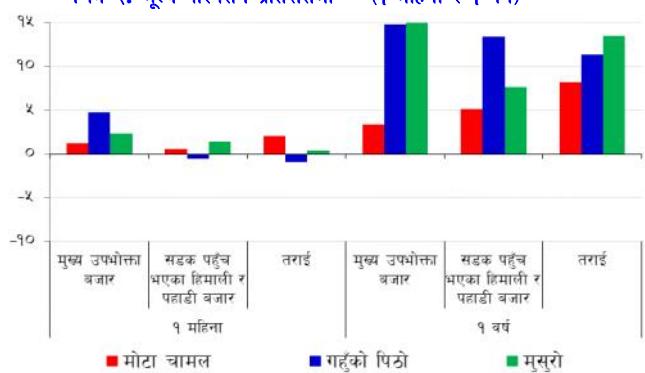
वस्तुहरु	मूल्य ने रु/ केजि, लि	महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
सुकेको लम्सुन, तिते करेला र कर्सि	विभिन्न	> ६	कृषि उत्पादन रिक्त हुने समय भएको हुनाले आपूर्तिमा कमि आएको ।
काउली, बन्दागोभी, गाँजर, गोलभेडा, मुला, सुकेको च्याज र पालुङ्गोको साग	विभिन्न	> -१७	बाली भित्राउने समय भएको हुनाले आपूर्तिमा बढ्दि ।

चित्र १: १२ महिनाको औसत खुद्रा मूल्य *

ने रु. प्रति किलो/लि

चित्र २: मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

* मूल्यहरु २०७६ माघ महिनाको बजार मूल्यसंग सम्बन्धित छन् ।

* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पट्टी दिइएको बजारहरुबाट लिइएको हो । तर सङ्क नपुगेका हिमाली तथा

पहाडी बजारहरु यसमा समावेश छैनन् ।

** मूल्य परिवर्तन यस प्रतिवेदनमा भएका सम्पूर्ण बजारहरुसंग सम्बन्धित छन् ।

बजार अवलोकन-१६

मुख्य खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्य-पौष्ट २०७६

बजार	मुख्य खाद्य वस्तुहरु	हालको मूल्य (नेम/ केरिंग नेम/लि)			मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना ३ महिना १ वर्ष १म ३म १ वर्ष			बजार	मुख्य खाद्य वस्तुहरु	हालको मूल्य (नेम/ केरिंग नेम/लि)			मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना ३ महिना १ वर्ष १म ३म १ वर्ष			औसत परिवर्तन
		१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष			१ महिना	३ महिना	१ वर्ष	१म	३म	१ वर्ष	
मुख्य उपभोक्ता बजार																
काठमाडौं	मोटा चामल	४७.०	०.०	०.०	-१४.५	►	►	►	मोटा चामल	३६.०	-१८.२	-१०.०	-	▼	►	-
	गहुङ्को पिठो	६०.०	०.०	२०.०	२५.०	►	▲	▲	गहुङ्को पिठो	४४.०	-२.२	-२.२	१०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	०.०	-१५.२	►	►	►	भटमासको तेल	१३२.०	१.५	-२.२	-२.२	►	►	►
	कुखुराको मासु	३५०.०	०.०	-२.८	६.१	►	►	►	कुखुराको मासु	३००.०	-११.८	-२३.१	३.४	▼	▼	►
	मुसुरो	११०.०	०.०	२२.२	-४.३	►	▲	►	मुसुरो	७८.०	-१३.३	-२२.०	-३.७	▼	▼	►
	आलू	५०.०	०.०	-२८.६	११.१	►	▼	►	आलू	४०.०	४२.९	३३.३	०.०	▲	►	►
सदक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु																
पोखरा	मोटा चामल	५३.०	१.९	-३.६	३.९	►	►	►	मोटा चामल	४६.०	-२.१	-४.२	-८.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	६०.०	१.१	९.१	२०.०	▲	►	►	गहुङ्को पिठो	६०.०	२०.०	३८.४	▲	▲	▲	▲
	भटमासको तेल	१५५.०	१०.७	१४.८	१४.८	▲	▲	►	भटमासको तेल	१४०.०	०.०	७.७	-१२.५	►	►	►
	कुखुराको मासु	३३.०	०.०	-१.५	-१५.४	०.०	►	►	कुखुराको मासु	३०.०	०.०	१६.७	►	►	►	►
	मुसुरो	११५.०	४.५	२७.८	११.१	►	▲	►	मुसुरो	११०.०	२२.२	३७.५	०.०	▲	►	►
	आलू	५०.०	०.०	-९.१	११.१	►	►	►	आलू	६०.०	-२५.०	३३.३	५०.०	►	►	►
धनकोटा																
सुर्खेत	मोटा चामल	५५.०	०.०	०.०	१०.०	►	►	►	मोटा चामल	४०.०	-११.१	-११.१	०.०	▼	▼	►
	गहुङ्को पिठो	५२.०	४.०	४.०	१३.०	►	►	►	गहुङ्को पिठो	५५.०	-१.८	-१.८	२२.२	►	►	►
	भटमासको तेल	१५५.०	१०.७	१४.८	१४.८	▲	▲	►	भटमासको तेल	१५०.०	-३.२	-१४.३	७.१	►	►	►
	कुखुराको मासु	३३.०	०.०	-१.५	-१५.४	०.०	►	►	कुखुराको मासु	३०.०	५.९	९.१	२०.०	►	►	►
	मुसुरो	११५.०	४.५	२७.८	११.१	►	▲	►	मुसुरो	११०.०	०.०	१०.०	१०.०	►	►	►
	आलू	५०.०	०.०	-९.१	११.१	►	►	►	आलू	५०.०	-१६.७	१६.७	-१.१	▼	▼	►
क्षेत्रीय तराई बजार																
विराटनगर	मोटा चामल	४०.०	०.०	-९.१	५.३	►	►	►	मोटा चामल	४२.०	-६.७	-६.७	-६.७	▼	►	►
	गहुङ्को पिठो	६०.०	१.१	९.१	३३.३	▲	►	►	गहुङ्को पिठो	६०.०	२०.०	३३.३	▲	▲	▲	▲
	भटमासको तेल	१६०.०	१०.३	१४.३	१८.५	▲	▲	▲	भटमासको तेल	१५०.०	३.४	०.०	०.०	►	►	►
	कुखुराको मासु	३०.०	०.०	-११.८	-६.३	►	▼	►	कुखुराको मासु	३०.०	०.०	०.०	२.९	►	►	►
	मुसुरो	११०.०	१०.०	१०.०	०.०	▲	►	►	मुसुरो	१२०.०	२०.०	१०.०	१०.०	►	►	►
	आलू	४०.०	-११.१	-३८.५	१००.०	▼	▼	►	आलू	६०.०	७१.४	७१.४	२०.०	►	►	►
सार्विकवार																
जानकपुर	मोटा चामल	४०.०	०.०	०.०	-४.८	►	►	►	मोटा चामल	४४.०	-२.२	-२.२	१५.८	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	६०.०	०.०	०.०	३३.३	►	►	►	गहुङ्को पिठो	५०.०	०.०	११.१	►	►	►	►
	भटमासको तेल	१६०.०	६.७	१४.३	६.७	▲	▲	►	भटमासको तेल	१६०.०	-५.९	-३.०	०.०	▼	►	►
	कुखुराको मासु	३२.०	६.७	६.७	०.०	▲	►	►	कुखुराको मासु	४५.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मुसुरो	१४०.०	१६.७	१६.७	१६.७	▲	▲	►	मुसुरो	१३०.०	-७.१	-३.७	-२१.२	▼	►	►
	आलू	४०.०	-२०.०	-१४.३	१००.०	▼	▼	►	आलू	४०.०	-११.१	१४.३	०.०	▼	►	►
जाला																
विराज	मोटा चामल	४०.०	०.०	०.०	-४.८	►	►	►	मोटा चामल	५५.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	५५.०	०.०	१४.६	२२.२	►	▲	►	गहुङ्को पिठो	५५.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	भटमासको तेल	१५०.०	६.७	१४.३	६.७	▲	▲	►	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	कुखुराको मासु	३२.०	६.७	६.७	०.०	▲	►	►	कुखुराको मासु	४५.०	०.०	०.०	०.०	►	►	►
	मुसुरो	१४०.०	१६.७	१६.७	१६.७	▲	▲	►	मुसुरो	१३०.०	-७.१	-३.७	-२१.२	▼	►	►
	आलू	४०.०	-२०.०	-१४.३	१००.०	▼	▼	►	आलू	४०.०	-१२.५	१६.७	०.०	▼	►	►
दाइला																
धनगढी	मोटा चामल	४५.०	०.०	०.०	५.३	►	►	►	मोटा चामल	५२.०	४.०	४.०	१३.०	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	५५.०	०.०	१४.६	२२.२	►	▲	►	भटमासको तेल	१६०.०	-११.१	-५.९	-५.९	▼	►	►
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	०.०	१०.०	►	►	►	कुखुराको मासु	६००.०	२०.०	२०.०	२०.०	►	►	►
	कुखुराको मासु	३२०.०	०.०	-१४.३	०.०	►	▼	►	मुसुरो	२००.०	०.०	११.१	►	►	►	►
	मुसुरो	११०.०	०.०	१०.०	१०.०	►	►	►	आलू	४३.०	७.५	७.५	-१४.०	▲	►	►
	आलू	५०.०	०.०	६६.७	४६.७	►	►	►	मोटा चामल	१५०.०	०.०	०.०	-	►	►	-
नेपालांज																
नेपालांज	मोटा चामल	४२.०	५.०	-६.७	५.०	►	►	►	गहुङ्को पिठो	१४०.०	०.०	०.०	-६.७	►	►	►
	गहुङ्को पिठो	४८.०	०.०	२.१	२.१	►	►	►	भटमासको तेल	२६०.०	०.०	०.०	-७.१	►	►	►
	भटमासको तेल	१५८.०	१२.९	१७.०	१२.९	▲	▲	►	कुखुराको मासु	८००.०	३३.३	३३.३	६०.०	▲	▲	▲
	कुखुराको मासु	३००.०	-६.३	-११.८	०.०	▼	▼	►	मुसुरो	३००.०	०.०	०.०	-६.३	►	►	►
	मुसुरो	१०५.०	१०.५	१६.७	५.०	▲	▲	►	आलू	५५.०	१.९	१०.०	-८.३	►	►	►
	आलू	४०.०	५.३	४२.९	६०.०	▲	▲	►	गहुङ्को पिठो	१४०.०	०.०	०.०	-६.७	►	►	►